

Husdyrtreffoppgave Storfe – Melkeproduksjon 2026

Oppgave 1

- a) Begrepet «Bærekraft» benyttes i mange situasjoner. Hva innebærer begrepet «bærekraft»?
- b) TINE har innført et bærekraft-tillegg som gir økt melkepris. Hvor mye utgjør dette per liter melk, og hvilke kriterier legges til grunn for utbetalingen?
- c) Norske bønder har gjennom samvirke drevet NRF-avl i 90 år. Hvordan kan du se egenskapene som vektlegges i avlsmålet i et bærekraftperspektiv?
- d) Årsoppgjøret i Kukontrollen gir en oversikt over produksjonsresultater siste år. Studer resultatet fra vedlagte besetningen i et bærekraftperspektiv, og kommenter hvilke måltall som sier noe om produsenten driver på en bærekraft måte?

Besetningen driver konvensjonelt og har en kvote på 415.061 liter melk.

Meierileveranse

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Meierileveranse	378.842	414.345	449.237				↗
Avregn.pris m/tilskudd og avg.	5,61	5,65	6,47			6,91	↗
Fettprosent	4,47	4,44	4,46			4,43	↗
Proteinprosent	3,38	3,33	3,41			3,53	↗
Frie fettsyrer	0,49	0,46	0,37			0,36	
Bakterieantall	50	14	14			28	
Celletall	99	86	65			119	↗
Klasse (% Elite)	100	100	100			0	
Lvert mjølk pr. årsku, liter	8.308	7.589	8.153				
Leveringsprosent	93,6	88,0	94,0				

Mjølkeproduksjon

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Kg mjølk pr. ku (pr. årsku)	9.178	8.892	9.125		8.406	8.230	↗
Kg EKM pr. ku (pr. årsku)	9.586	9.107	9.586		8.865	8.718	
Fettprosent KK	4,21	4,08	4,23		4,24	4,27	
Proteinprosent KK	3,45	3,40	3,50		3,55	3,57	
Antall kyr (årskyr)	45,6	54,6	55,1		37,8	33,0	
Kg kraftfôr pr. 100 kg EKM	29	30	30		31	31	
MJ utenom kraftfôr pr. ku pr. dag	80	75	80		73	72	

Laktasjonsopplysninger

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Kg mjølk 305-dagers lakt. 1.kalvskyr	8.277	7.466	6.558		6.824	6.750	↗
Kg mjølk 305-dagers lakt. 2.kalvskyr	8.951	7.930	8.685		8.225	8.060	↗
Kg mjølk 305-dagers lakt. Eldre kyr	9.479	8.379	9.079		8.747	8.604	↗
Antall utrang.kyr (utsiftings%)	34	44	34		39	38	
Slaktevekt kyr, kg	274	260	270		276	277	
Lakt.nr ved utrang.	2,7	2,5	3,0		2,7	2,8	
Dager fra kalving til utrang.	292	162	175				

Status husdyrkontroll

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Datakvalitet i Kukontrollen	9,6	8,6	9,6		8,9	8,6	↗
Antall perioder	12	11	12		12	12	
Antall perioder m/analyser	12	11	12		9	8	
Fettavvik %, KK minus tank	-0,27	-0,36	-0,23				

Helse

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Dyrevelferdsindikator (DVI)	110,4	118,6	117,0		111,6	109,8	↗
Infeksjonsnivå (% celletall > 200)	20	12	9		18	18	↗
Nyinfeksjonshastighet, %	10	7	9		11	11	↗
Helbredelseshastighet, %	24	38	42		27	26	↗
Mastitt-tilfeller	0,219	0,091	0,144		0,127	0,138	↗
Ketose-behandlingar	0,044	0,000	0,018		0,011	0,011	↗
Mjølkefeber-behandlingar	0,028	0,067	0,041		0,064	0,059	↗
Reprod.-behandlingar	0,175	0,110	0,000		0,079	0,081	↗
Kalvesjukdom-behandlingar	0,283	0,228	0,330		0,126	0,117	↗
Tap av kalv < 6 mnd	3,0	6,0	2,0		3,2	2,8	
Tap av ungdyr > 6 mnd	0,0	1,0	2,0		0,5	0,5	
Tap av kyr	0,0	1,0	1,0		0,7	0,7	

Fruktbarhet og avl

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
FS-tall	72	70	60			51	↗
Alder v/1.kalving, mnd	24,5	23,8	23,5		25,8	25,6	
Kalvingsintervall, mnd	11,1	11,5	11,5		12,3	12,3	
Antall kalvinger	51	72	68		-	-	
Antall kalvinger pr. årsku	1,1	1,3	1,2		1,1	1,1	
% kalvinger etter seminokse	98	99	100		93	91	
Middel avlsverdi kyr	5,5	7,2	6,5		6,3	6,4	

Kjøttproduksjon (ung okse)

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Antall slakt	29	40	30		-	-	
Slaktevekt, kg	367	355	339		306	311	
Slaktealder, mnd	19,4	19,2	17,9		17,2	17,3	
Slaktetilvekst, g/dag	588	573	586		546	554	
EUROP	O+ Middels	O+ Middels	O Middels		O Middels	O Middels	
Fettgruppe	3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag		3- Normalt fettlag	3- Normalt fettlag	

Kjøttproduksjon (kvige)

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Antall slakt		2	5		-	-	
Slaktevekt, kg		267	248		226	226	
Slaktealder, mnd		22,7	22,2		18,9	18,8	
Slaktetilvekst, g/dag		357	339		359	362	
EUROP	O- Middels	O- Middels			O Middels	O Middels	
Fettgruppe	4- Rikelig fettlag	3 Normalt fettlag			3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag	

Kjøttproduksjon (ung ku)

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Antall slakt	9	11	7		-	-	
Slaktevekt, kg	276	254	267		260	262	
Slaktealder, mnd	31,1	35,5	34,2		35,1	35,3	
Slaktetilvekst, g/dag	-	-	-		-	-	
EUROP	O- Middels	P+ Dårlig	O- Middels		P+ Dårlig	P+ Dårlig	
Fettgruppe	3+ Normalt fettlag	3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag		3 Normalt fettlag	3- Normalt fettlag	

Kjøttproduksjon (ku)

	2022	2023	2024	Måltall s.12 mnd	Distrikt	Landet 2024	Trend
Antall slakt	9	9	9		-	-	
Slaktevekt, kg	292	267	292		293	294	
Slaktealder, mnd	61,9	62,1	71,0		69,5	69,6	
Slaktetilvekst, g/dag	-	-	-		-	-	
EUROP	P+ Dårlig	P Dårlig	P+ Dårlig		P+ Dårlig	P+ Dårlig	
Fettgruppe	3+ Normalt fettlag	3- Normalt fettlag	3+ Normalt fettlag		3 Normalt fettlag	3 Normalt fettlag	

Oppgave 2 -Innhøsting av gras og sporeproblematikk - Praktisk oppgave.

Lytt vedlagte podcaster i forkant av denne øvelsen- alle tre tar opp temaet sporer i melk og viktigheten med rett innstilling på slåtteutstyret, men har litt ulike vinklinger

Skriv kort hva sporer er og hvordan vi kan unngå dem i grovfôret.

- a) Ta for dere ei samlerive, det kan være deres egen eller den som tilhører skolen. Noter merke, årsmodell og modell. Ha brukermanualen til maskinen klar, har du den ikke, hør med forhandler eller søk på nett. Ta gjerne bilder underveis for å kunne besvare oppgaven. Maks 6 bilder.

Kople til samleriva. Beskriv hvordan høyden på tindene/roteren justeres (mekanisk utenfor traktorhytta eller hydraulisk inni hytta)

Se brukermanual. Sammenlign hvordan riva er justert i forhold til anbefalinger i podcastene og i forhold til brukermanualen til maskinen. Hvordan sjekker man at riva fungerer som den skal under bruk? Still inn riva etter nye anbefalinger.

Podcast sporer bondevennen og fortørking

<https://shows.acast.com/61af40876dc6cd00133777bc/627ce2515dfd0400138e992e>

<https://shows.acast.com/61af40876dc6cd00133777bc/63221315afdbd10012cceeefc>

Podcast sporer storfepodden

<https://www.geno.no/fagstoff-og-hjelpemidler/podcaster/storfepodden/5.-hvordan-unnga-sporer-i-foret/>

Oppgave 3)

Smittevernsplan/beredskapsplan

§32 i dyrehelseforskriften står det at alle dyreholdere i Norge skal ha sin egen smittevernplan.

Gruppa skal lage en slik smittevernplan ut fra beskrivelsen dere finner i **§32**. Dersom skolen har det dyreslaget dere har valgt, lager dere en smittevernplan for dette dyreholdet. Alternativt kan dere gjøre en avtale med en annen husdyrholder dere kjenner om å lage en plan for hennes/hans dyrehold.

Ulike sykdommer smitter på ulike måter. Eksempler på smitteveier er dråpesmitte, smitte via mennesker, dyr, utstyr og vektorer (knott, flått osv.), luftbåren smitte, smitte via fôr og vann osv. Nevn noen aktuelle, smittsomme sykdommer og tilhørende smittevei for valgt dyreslag. Diskuter kort hvordan tiltakene i besetningens smittevernplan beskytter mot sykdom. Fokuser på smitteveiene.

Diskuter spesielt risiko ved livdyrhandel.